

УДК 336:330.34:338.24(477)
DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.210.71-77>

Бороденко Т.М.
кандидат економічних наук
Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана
Borodenko Tetiana
PhD in Economic Sc.
Kyiv National Economic University by Vadym Hetman
<https://orcid.org/0000-0003-3202-5491>

Гапонюк М.А.
кандидат економічних наук
Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана
Gaponiuk Mykola
PhD in Economic Sc.
Kyiv National Economic University by Vadym Hetman
<https://orcid.org/0000-0002-1541-0307>

ФІНАНСИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ГРОМАД У КОНТЕКСТІ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ: НАУКОВІ ПІДХОДИ ТА ПРАКТИЧНІ ІМПЛІКАЦІЇ

У статті досліджено теоретико-методологічні засади формування фінансів сталого розвитку територіальних громад в умовах повоенного відновлення України. Обґрунтовано необхідність трансформації фінансової політики громад на основі інтеграції економічних, соціальних та екологічних цілей відповідно до Цілей сталого розвитку. Систематизовано наукові підходи до аналізу фінансового забезпечення розвитку громад, визначено їх переваги та обмеження. Проаналізовано структурні зміни у формуванні фінансових ресурсів у довоєнний і повоєнний періоди, зокрема зростання ролі міжбюджетних трансфертів, міжнародної допомоги та інвестиційних інструментів. Узагальнено інструменти фінансування сталого розвитку та окреслено їх стратегічний потенціал для забезпечення довгострокової фінансової стійкості та модернізації громад.

Ключові слова: сталий розвиток; фінанси сталого розвитку; територіальні громади; повоенне відновлення; місцеві бюджети; фінансова спроможність; децентралізація; міжбюджетні трансферти; муніципальні фінанси; фінансова стійкість.

SUSTAINABLE DEVELOPMENT FINANCE OF TERRITORIAL COMMUNITIES IN THE CONTEXT OF POST-WAR RECOVERY: SCIENTIFIC APPROACHES AND PRACTICAL IMPLICATIONS

The article examines the theoretical and methodological foundations of forming sustainable development finance for territorial communities in the context of Ukraine's post-war recovery. The study substantiates the necessity of transforming local financial policy from short-term compensatory measures toward a strategic model based on the integration of economic, social, and environmental objectives in line with the Sustainable Development Goals (SDGs).

The research systematizes modern scientific approaches to the study of sustainable development finance, including fiscal-budgetary, institutional, investment, and comprehensive sustainability-based approaches, identifying their analytical potential and limitations. Particular attention is paid to structural changes in the composition of local financial resources in the post-war period, characterized by a reduction in own-source tax revenues, a growing dependence on intergovernmental transfers, and an increasing role of international financial assistance and alternative financing instruments.

The paper provides an analytical classification of sustainable finance instruments available to territorial communities, such as program-target budgeting, municipal borrowing, public-private partnerships, green bonds, and donor-funded mechanisms. Their functional purpose, implementation horizon, and expected socio-economic and environmental effects are assessed. The findings demonstrate that the effectiveness of sustainable development finance largely depends on the integration of strategic planning into the budgetary process, enhancement of financial autonomy, and risk-sensitive fiscal management.

The practical significance of the study lies in the possibility of applying the proposed analytical framework in the development of local recovery programs, medium-term budget planning, and investment policy design. The research contributes to expanding the scientific understanding of sustainable finance at the local level under conditions of structural economic transformation and post-war reconstruction.

Keywords: sustainable development; sustainable development finance; territorial communities; post-war recovery; local budgets; decentralization; intergovernmental transfers; municipal finance; financial capacity; regional development policy.

JEL classification: H72, H77, O18, Q01, R58.

Постановка проблеми. Повномасштабні військові дії на території України зумовили значні соціально-економічні втрати, найбільш відчутні на рівні територіальних громад. Руїнування інфраструктури, скорочення податкової бази, міграція населення та зростання соціальних видатків суттєво ускладнили виконання громадами своїх функцій. У цих умовах повоєнне відновлення потребує не лише залучення фінансових ресурсів, а й формування нової моделі їх використання, орієнтованої на довгострокову стійкість розвитку.

Незворотний характер євроінтеграційного напрямку розвитку України зумовлює необхідність для органів державної влади та місцевого самоврядування здійснювати системну гармонізацію національного законодавства, а також адаптацію політик сталого розвитку міст і регіонів Європейського Союзу до національних соціально-економічних і інституційних умов. Визначальним етапом у формуванні глобального підходу до сталого розвитку стало ухвалення 25 вересня 2015 року на Саміті ООН зі сталого розвитку в Нью-Йорку підсумкового документа «Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року», яким було закріплено 17 Цілей сталого розвитку та 169 завдань, що визначають ключові пріоритети світового розвитку [1].

Подальша імплементація зазначених положень в Україні отримала нормативне закріплення шляхом підписання 30 вересня 2019 року Указу Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», що засвідчило офіційну підтримку державою глобального порядку денного з урахуванням національної специфіки. Відповідні орієнтири були відображені в Національній доповіді «Цілі сталого розвитку: Україна» [2, 3]. Чинна нормативно-правова база, зокрема Регламент Кабінету Міністрів України, який регламентує засади формування та реалізації державної політики, передбачає обов'язкове врахування Цілей сталого розвитку як стратегічних орієнтирів під час підготовки прогнозних і програмних документів, зокрема плану дій Уряду, Бюджетної декларації, проекту Закону України про Державний бюджет та інших документів середньо- і довгострокового планування [4].

Концепція сталого розвитку дедалі частіше розглядається як методологічна основа відновлювальних процесів, оскільки дозволяє інтегрувати економічні, соціальні та екологічні цілі. Однак на практиці реалізація цієї концепції на рівні громад стикається з низкою фінансових обмежень, що зумовлює необхідність поглибленого аналізу фінансів сталого розвитку як

системного явища. Проблематика фінансового забезпечення сталого розвитку громад безпосередньо пов'язана з ключовими науковими та практичними завданнями державної регіональної політики, децентралізації та відбудови країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика фінансів сталого розвитку та їх ролі у відновленні територіальних громад є предметом активних наукових дискусій як у вітчизняній, так і в зарубіжній економічній літературі. У працях міжнародних організацій та науковців сталий розвиток розглядається як багатовимірна концепція, що інтегрує економічну ефективність, соціальну інклюзивність і екологічну збалансованість, а фінанси виступають ключовим інструментом її практичної реалізації [5]. Акименко О., Гнедіна К. та Сорока А. особливу увагу у своїй праці приділяють фінансуванню відновлення територій, що зазнали руйнувань унаслідок військових конфліктів, де наголошується на необхідності поєднання короткострокових відбудовчих заходів із довгостроковими цілями сталого розвитку [6]. Вітчизняні наукові дослідження значною мірою орієнтовані на аналіз фінансових аспектів децентралізації та розвитку місцевих бюджетів. У праці Стародубцевої Л. розглядаються питання формування доходної бази територіальних громад, удосконалення системи міжбюджетних відносин, а також впровадження програмно-цільового методу бюджетування як інструменту підвищення ефективності використання бюджетних коштів [7]. Дослідження Лівановської О. та Камашева А. присвячені ролі місцевих інвестицій, муніципальних запозичень і державно-приватного партнерства у фінансуванні розвитку громад [8].

В наукових дослідженнях Кравченко І.О. та Роговко О.В. також значна увага приділяється теоретико-методологічним засадам управління сталим розвитком територіальних громад, формуванню змісту категорії «сталий розвиток територіальних громад» в умовах євроінтеграційних трансформацій, визначенню чинників підвищення їх фінансової спроможності [9], а також аналізу проблем використання природно-ресурсного потенціалу в умовах децентралізації з урахуванням ризиків та механізмів розвитку. Окремий напрям досліджень пов'язаний із вивченням особливостей державного регулювання процесів сталого розвитку територіальних громад.

Концепція сталого розвитку має тривалу історію становлення та еволюції, що відображено у численних міжнародних деклараціях і програмних документах, які визначають стратегічні орієнтири глобального розвитку на засадах збалансованого поєднання екологічних, соціальних і економічних компонентів. У

науковій літературі сталий розвиток трактується як процес підвищення якості життя населення за умови збереження стабільності природних екосистем [6]. Відповідно до положень міжнародного стандарту ISO 26000:2010, сталий розвиток спрямований на задоволення потреб сучасного покоління без обмеження можливостей майбутніх поколінь забезпечувати власні потреби [10].

А після початку повномасштабної війни з'явився новий напрям наукових публікацій, у яких аналізуються фінансові виклики повоєнного відновлення України. У цих роботах наголошується на масштабності втрат економічного потенціалу громад, необхідності залучення міжнародної фінансової допомоги та координації відновлювальних програм на національному і місцевому рівнях [11]. Разом з тим у більшості досліджень фінансування відновлення розглядається переважно з позицій ліквідації наслідків руйнувань, без належного врахування принципів сталого розвитку та довгострокової фінансової стійкості громад.

У сучасних наукових дослідженнях фінанси сталого розвитку територіальних громад розглядаються крізь призму кількох методологічних підходів. Зокрема, фінансово-бюджетний підхід, що ґрунтується на теорії фінансового федералізму, зосереджується на аналізі доходів, видатків і міжбюджетних трансфертів, використовуючи інструментарій бюджетного аналізу та систему коефіцієнтів фінансової спроможності [7]. Його перевагою є можливість оцінки поточної бюджетної стійкості громад, однак він обмежено враховує довгострокові соціальні та екологічні наслідки розвитку. Інституційний підхід, базований на положеннях нової інституційної економіки, акцентує увагу на ролі органів місцевого самоврядування та нормативно-правового середовища, застосовуючи аналіз управлінських структур і оцінку якості врядування; його сильна сторона полягає у врахуванні інституційної спроможності та рівня довіри, водночас недостатньо розкривається ресурсний потенціал територій [9]. Інвестиційний підхід, що спирається на теорію економічного зростання, розглядає капітальні вкладення та боргові інструменти як ключові чинники розвитку, використовуючи показники ефективності інвестицій (IRR, NPV); він орієнтований на модернізацію та інфраструктурне оновлення, проте характеризується високою залежністю від ринкових ризиків [8]. Водночас комплексний підхід сталого розвитку, заснований на концепції Цілей сталого розвитку та ESG-принципах, інтегрує соціальні, економічні й екологічні параметри через систему відповідних індикаторів та механізми інтегрованого бюджетування, забезпечуючи довгострокову збалансованість, хоча його практична імплементація та кількісне вимірювання залишаються складними [10-11].

Порівняльний аналіз наукових підходів засвідчує, що жоден із них окремо не забезпечує повного охоплення проблематики фінансів сталого розвитку територіальних громад. Фінансово-бюджетний підхід дозволяє оцінити поточну фінансову спроможність, інституційний — врахувати якість управління, інвестиційний — визначити потенціал економічного зростання, тоді

як комплексний підхід сталого розвитку інтегрує економічні, соціальні та екологічні виміри. У повоєнних умовах доцільним є їх поєднання на засадах системності, що створює методологічну основу для формування збалансованої моделі фінансового забезпечення відновлення та довгострокового розвитку громад.

Проведений аналіз свідчить, що, незважаючи на значний науковий доробок, залишаються невирішеними питання формування цілісної системи фінансів сталого розвитку територіальних громад саме в умовах повоєнного відновлення. Недостатньо дослідженими є механізми інтеграції цілей сталого розвитку у фінансове планування громад, а також оцінювання довгострокових соціально-економічних ефектів від використання різних фінансових інструментів. Це обумовлює необхідність подальших наукових досліджень у даному напрямі та визначає наукову новизну цієї статті.

Метою статті є узагальнення наукових підходів до формування фінансів сталого розвитку територіальних громад та обґрунтування їх ролі у повоєнному відновленні України.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети використано такі методи дослідження: аналіз і синтез – для узагальнення теоретичних підходів; системний підхід – для розгляду фінансів сталого розвитку як комплексного явища; порівняльний аналіз – для зіставлення джерел фінансування розвитку громад; табличний метод – для візуалізації аналітичних даних.

Виклад основних результатів дослідження. Формування фінансів сталого розвитку територіальних громад у повоєнний період відбувається в умовах структурних змін економіки, високої невизначеності та обмеженості фінансових ресурсів. Отримані результати свідчать, що ключовою передумовою ефективного відновлення є переорієнтація фінансової політики громад із короткострокового реагування на наслідки руйнувань до стратегічного управління розвитком на засадах сталості.

У повоєнний період змінюється структура доходів і видатків місцевих бюджетів. З одного боку, спостерігається скорочення податкових надходжень у громадах, що зазнали значних руйнувань або втратили частину економічного потенціалу [12]. З іншого – істотно зростає роль міжбюджетних трансфертів і цільових субвенцій, спрямованих на відновлення інфраструктури та забезпечення базових соціальних послуг [13, с. 387]. Це зумовлює необхідність посилення фінансової дисципліни та впровадження середньострокового бюджетного планування [14, с. 220].

Трансформація фінансової системи територіальних громад унаслідок повномасштабної війни зумовила істотні зміни у структурі їх ресурсного забезпечення. Порівняльний аналіз довоєнної та повоєнної моделей формування фінансових ресурсів дозволяє виявити ключові тенденції перерозподілу джерел доходів, зміну рівня фінансової автономії та посилення фінансових ризиків. У табл. 1 узагальнено структурні зрушення у формуванні фінансових ресурсів громад із оцінкою їх впливу на бюджетну стійкість і боргову безпеку.

Таблиця 1

Трансформація структури фінансових ресурсів територіальних громад

Елемент фінансових ресурсів	Довоєнна модель	Повоєнна модель	Кількісна тенденція	Рівень фінансової автономії	Фіскальні ризики
Власні податкові доходи	Домінуючі (ПДФО, єдиний податок)	Скорочення бази	↓	Зниження	Ризик дефіциту
Неподаткові надходження	Помірні	Відносно стабільні	→	Низький вплив	Обмежений потенціал
Міжбюджетні трансферти	Компенсаторні	Домінуючі	↑↑	Зниження автономії	Залежність від держбюджету
Міжнародна допомога	Епізодична	Системна	↑↑↑	Зовнішня залежність	Валютні ризики
Місцеві запозичення	Обмежені	Активізація	↑	Умовно підвищується	Боргове навантаження

Джерело: сформовано авторами.

Представлені дані свідчать про посилення залежності територіальних громад від міжбюджетних трансфертів і міжнародної допомоги в умовах скорочення власної податкової бази. Така трансформація знижує рівень фінансової автономії та підвищує чутливість місцевих бюджетів до зовнішніх макрофінансових факторів. Водночас активізація запозичень та інвестиційних механізмів відкриває можливості для модернізації інфраструктури за умов належного управління борговими ризиками. Отже, у повоєнний період ключовим завданням є формування збалансованої структури фінансових ресурсів, що поєднує стабільність бюджетної підтримки з поступовим відновленням власної доходної бази громад. У повоєнний період фінанси сталого розвитку набувають багатоканального характеру. Поряд із бюджетними ресурсами важливого значення

набувають місцеві запозичення, інструменти державно-приватного партнерства та міжнародна фінансова допомога [14, с. 221]. За умови ефективного управління такі джерела дозволяють не лише компенсувати втрати, а й сформувані підґрунтя для структурної модернізації місцевої економіки.

У контексті повоєнного відновлення особливого значення набуває інструментальний аспект формування фінансів сталого розвитку територіальних громад. Ефективність реалізації стратегічних цілей значною мірою залежить від вибору фінансових механізмів, здатних забезпечити не лише акумулювання ресурсів, а й досягнення соціально-економічних та екологічних результатів. У табл. 2 систематизовано основні інструменти фінансів сталого розвитку з урахуванням відповідності Цілям сталого розвитку.

Таблиця 2

Інструменти фінансів сталого розвитку з позиції результативності

Інструмент	Тип фінансування	Горизонт реалізації	Очікуваний мультиплікативний ефект	Вплив на ЦСР
Програмно-цільове бюджетування	Бюджетне	Середньостроковий	Підвищення ефективності витрат	ЦСР16, 11
Муніципальні облігації	Боргове	Довгостроковий	Інфраструктурна модернізація	ЦСР 9, 8
ДПП	Партнерське	Довгостроковий	Розподіл ризиків	ЦСР7, 11
Зелені облігації	Інноваційне боргове	Довгостроковий	Екологічний ефект	ЦСР 13
Гранти та донорські програми	Безповоротне	Коротко/середньостроковий	Соціальна стабілізація	ЦСР 1, 3

Джерело: сформовано авторами.

Аналіз інструментів фінансів сталого розвитку свідчить, що їх результативність визначається комплексністю застосування та узгодженістю зі стратегічними пріоритетами громади. Бюджетні механізми забезпечують підвищення ефективності використання коштів, боргові інструменти створюють можливості для довгострокових інвестицій, а партнерські та грантові форми фінансування дозволяють диверсифікувати ресурсну базу та зменшити фіскальні ризики. Інтеграція зазначених інструментів у систему стратегічного та середньострокового бюджетного планування сприяє формуванню фінансової стійкості громад і підвищує їх спроможність до збалансованого розвитку в умовах структурної трансформації економіки. Зокрема, застосування програмно-цільового методу дозволяє узгодити

бюджетні видатки з цілями стратегічного розвитку, а також забезпечити прозорість і підзвітність фінансових рішень.

У повоєнних умовах пріоритетними мають бути проекти, що поєднують економічний ефект із соціальними та екологічними результатами, зокрема у сферах енергоефективності, відновлення житлового фонду та розвитку місцевого підприємництва. Такий підхід дозволяє мінімізувати ризики фрагментарного відновлення та забезпечити поступальний розвиток територіальних громад.

З огляду на трансформаційні процеси, що відбуваються у фінансовій системі територіальних громад у період повоєнного відновлення, особливої актуальності набуває систематизація джерел фінансування з

позицій їх довгострокової стійкості та стратегічного потенціалу. У сучасних умовах фінансова спроможність громад визначається не лише обсягом залучених ресурсів, а й рівнем їх стабільності, гнучкістю використання та здатністю формувати підґрунтя для

структурної модернізації місцевої економіки. З метою комплексного аналізу у табл. 3 узагальнено ключові джерела фінансування сталого розвитку територіальних громад.

Таблиця 3

Джерела фінансування сталого розвитку територіальних громад у повоєнний період за оцінкою стійкості

Джерело фінансування	Призначення	Рівень стабільності	Гнучкість використання	Стратегічний потенціал	Обмеження
Власні доходи місцевих бюджетів	Забезпечення базового фінансування поточних видатків і підтримка фінансової автономії громади	Середній	Висока	Підтримка автономії	Залежність від економічної активності
Між-бюджетні трансферти	Вирівнювання фінансової спроможності територіальних громад і фінансування соціально значущих видатків	Високий (гарантований)	Обмежена	Вирівнювання диспропорцій	Централізований контроль
Місцеві запозичення	Фінансування інфраструктурних та інвестиційних проєктів довгострокового характеру	Низький–середній	Висока	Модернізація	Боргові ризики
Партнерські фінансові механізми	Залучення додаткових фінансових ресурсів та зменшення навантаження на місцеві бюджети	Залежний	Середня	Структурні реформи	Політичні умови

Джерело: сформовано авторами.

Аналітичне узагальнення представлених даних свідчить, що формування фінансів сталого розвитку територіальних громад у повоєнний період має ґрунтуватися на поєднанні різних за економічною природою джерел фінансування. Власні доходи забезпечують базову фінансову автономію, міжбюджетні трансферти виконують стабілізаційну функцію, тоді як запозичення та міжнародна допомога формують інвестиційний потенціал відновлення. Водночас кожне з джерел супроводжується специфічними фіскальними та інституційними ризиками, що потребує впровадження системи середньострокового бюджетного планування та управління борговим навантаженням. Отже, ефективність фінансування сталого розвитку громад визначається не домінуванням окремого джерела, а їх збалансованою структурою, що забезпечує фінансову стійкість, інвестиційну спроможність та довгострокову результативність відновлювальних процесів. Ефективність фінансів сталого розвитку значною мірою залежить від здатності громад інтегрувати стратегічне планування у бюджетний процес. Впровадження програмно-цільового методу бюджетування сприяє підвищенню прозорості та результативності використання коштів.

У процесі відновлення українських міст принципово важливим є комплексний підхід, що передбачає врахування соціальних, економічних, екологічних та культурних чинників. Водночас недоцільним є орієнтування виключно на відтворення довоєнних моделей господарювання та повернення міської інфраструктури до попереднього стану. Пріоритетами мають стати структурна модернізація ключових секторів економіки, екологізація діяльності суб'єктів господарювання шляхом імплементації інноваційних «зелених»

технологій і сучасних цифрових рішень, а також відновлення інфраструктурних об'єктів з урахуванням практик сталих громад. Реалізація зазначених підходів формуватиме передумови для трансформації українських міст у смарт-міста та сприятиме забезпеченню їх довгострокового сталого розвитку. План відновлення України доцільно інтегрувати в ширшу міжнародну програму допомоги, що передбачатиме фінансову, технічну та експертну підтримку з боку міжнародних організацій і країн-донорів.

В умовах децентралізаційних перетворень, започаткованих в Україні у 2014 р., сталий розвиток територіальних громад має бути орієнтований на забезпечення результативних трансформацій на локальному рівні з урахуванням розширення повноважень і відповідальності органів місцевого самоврядування.

З метою забезпечення ефективного сталого розвитку територіальних громад у сучасних умовах доцільним є:

- залучення громадськості до процесів управління сталим розвитком територій та прийняття управлінських рішень;
- стимулювання розвитку територіальних громад на засадах партнерської взаємодії та впровадження інновацій між суб'єктами державного і приватного секторів;
- застосування інструментів стратегічного планування з урахуванням локальних особливостей соціально-економічного розвитку;
- забезпечення спрямованості управлінських рішень на підвищення якості життя населення конкретної територіальної громади [15].

Таким чином, сталий розвиток територіальних громад в умовах децентралізації в Україні потребує

комплексного та системного підходу, що ґрунтується на поєднанні стратегічного планування, інноваційного розвитку, міжсекторального партнерства та активної участі громадськості.

Висновки. У результаті проведеного дослідження встановлено, що фінанси сталого розвитку територіальних громад відіграють системоутворюючу роль у процесі повоєнного відновлення України. Вони забезпечують не лише акумулювання фінансових ресурсів для ліквідації наслідків руйнувань, а й формують інституційну основу для довгострокового соціально-економічного розвитку громад на засадах сталості.

Доведено, що у повоєнний період відбувається трансформація структури фінансових ресурсів територіальних громад, яка характеризується зростанням ролі міжбюджетних трансфертів, міжнародної фінансової допомоги та альтернативних джерел фінансування. За таких умов ключовим завданням органів місцевого самоврядування є інтеграція принципів сталого розвитку у процес бюджетного та стратегічного планування, що дозволяє узгодити короткострокові відновлювальні заходи з довгостроковими цілями розвитку.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості їх використання при розробленні програм соціально-економічного розвитку територіальних громад, формуванні місцевих бюджетів та виборі інструментів фінансування інфраструктурних і соціальних проектів. Застосування програмно-цільового методу бюджетування, розвиток муніципальних запозичень та використання механізмів державно-приватного партнерства сприяють підвищенню ефективності використання фінансових ресурсів і зменшенню фінансових ризиків.

Перспективи подальших наукових досліджень у даному напрямі пов'язані з розробленням методичних підходів до оцінювання ефективності фінансів сталого розвитку територіальних громад, а також із поглибленим аналізом можливостей адаптації міжнародного досвіду фінансування повоєнного відновлення до умов України. Особливу увагу доцільно приділити дослідженню впливу фінансових інструментів сталого розвитку на рівень соціальної згуртованості, інвестиційну привабливість та екологічну безпеку громад у довгостроковій перспективі.

Список використаних джерел:

1. Перетворення нашого світу : Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року : Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 25 вересня 2015 року. No. 70/1. URL: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/ua/Agenda2030_UA.pdf
2. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30 вересня 2019 р. No 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>
3. Національна доповідь «Цілі сталого розвитку : Україна». (2017.). Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. URL: <https://me.gov.ua/view/22e86f94-a9dd-421e-adcb-e38748a4b7cb>
4. Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України : Постанова Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 р. No 950. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/950-2007-%D0%BF#Text>
5. Raszkowski, A., & Bartniczak, B. (2019). On the Road to Sustainability : Implementation of the 2030 Agenda Sustainable Development Goals (SDG) in Poland. Sustainability, Vol. 11. No. 366. DOI: <https://doi.org/10.3390/su11020366>
6. Акименко О., Гнедіна К., Сорока А. Відновлення на засадах сталості: зелена трансформація громад України. Сталый розвиток економіки. 2025. № 1(52). С. 210-217. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-52-29>
7. Стародубцева Л. (2024). Теоретичні аспекти формування фінансових ресурсів для забезпечення сталого розвитку. Економічний простір, № 192. С. 50-55. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.192.50-55>
8. Лівандовська О., Камашев А. (2025). Інтегрований підхід до відновлення територій: управління розвитком та інфраструктурне забезпечення. Сталый розвиток економіки, № 3(54). С. 87-93. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-54-13>
9. Кравченко І.О., Роговенко О.В. (2023). Щодо забезпечення сталого розвитку місцевого самоврядування: баланс аспектів. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична, Вип. 37. С. 167-174. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8019729>
10. ISO 26000:2010 Guidance on social responsibility. (2010). ISO. URL: <https://www.iso.org/standard/42546.html>
11. Пітюлич М.М., Готра В.В., Чубарь О.Г., Побережник Г.В. (2023). Фактори підвищення фінансової спроможності та розвитку територіальних громад в умовах сучасних викликів. Український журнал прикладної економіки та техніки, Т. 8. № 2. С. 341–346. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-2-49>
12. Довженко В.А., Першко Л.О., Сус Ю.Ю. (2024). Планування фінансових ресурсів територіальних громад в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення України. Проблеми сучасних трансформацій. Серія : право, публічне управління та адміністрування, № 13. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2024-13-02-02>
13. Коляда Т.А. (2024). Фінансове забезпечення сталого розвитку територіальних громад України як чинник реальної децентралізації повоєнного відновлення. Бізнес інформ, № 7. С. 385-393. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-7-385-393>
14. Кожухова Т.В. (2014). Стратегії фінансування сталого розвитку. Миколаївський національний університет ім. В.О. Сухомлинського, Вип. 2. С. 218-221. URL: <http://global-national.in.ua/archive/2-2014/45.pdf>

15. Бліщук К.М. (2024). Сталый розвиток територіальних громад в контексті децентралізаційних змін. Економічний простір, № 190. С. 104–107. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/190-19>

References:

1. Peretvorennia nashoho svitu : Poriadok denniy u sferi staloho rozvytku do 2030 roku [Transforming our world : The 2030 Agenda for Sustainable Development] : United Nations General Assembly Resolution of 25 September 2015. No. 70/1. Retrieved from: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/ua/Agenda2030_UA.pdf
2. Pro Tsili staloho rozvytku Ukraïny na period do 2030 roku [On the Sustainable Development Goals of Ukraine for the period up to 2030] : Decree of the President of Ukraine dated September 30, 2019 No. 722/2019. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text> [in Ukrainian].
3. Natsionalna dopovid «Tsili staloho rozvytku : Ukraïna» [National Report «Sustainable Development Goals: Ukraine»]. (2017.). Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine. Retrieved from: <https://me.gov.ua/view/22e86f94-a9dd-421e-adcb-e38748a4b7cb> [in Ukrainian].
4. Pro zatverdzhennia Rehlamentu Kabinetu Ministriv Ukraïny [On approval of the Regulations of the Cabinet of Ministers of Ukraine] : Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated July 18, 2007 No. 950. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/950-2007-%D0%BF#> [in Ukrainian].
5. Raszkowski, A., & Bartniczak, B. (2019). On the Road to Sustainability : Implementation of the 2030 Agenda Sustainable Development Goals (SDG) in Poland. Sustainability, Vol. 11. No. 366. DOI: <https://doi.org/10.3390/su11020366> [in English].
6. Akymenko, O., Hnedina, K., & Soroka, A. (2025). Vidnovlennia na zasadakh stalosti: zelena transformatsiia hromad Ukraïny [Recovery based on sustainability: green transformation of Ukrainian communities]. Sustainable economic development, No. 1(52). Pp. 210–217. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-52-29> [in Ukrainian].
7. Starodubtseva, L. (2024). Teoretychni aspekty formuvannia finansovykh resursiv dlia zabezpechennia staloho rozvytku [Theoretical aspects of forming financial resources to ensure sustainable development]. Economic space, No. 192. Pp. 50–55. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.192.50-55> [in Ukrainian].
8. Livandovska, O., & Kamashev, A. (2025). Intehrovanyi pidkhid do vidnovlennia terytorii: upravlinnia rozvytkom ta infrastrukturne zabezpechennia [Integrated approach to territorial recovery: development management and infrastructure support]. Sustainable economic development, No. 3(54). Pp. 87–93. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-54-13> [in Ukrainian].
9. Kravchenko, I.O., & Rohovenko, O.V. (2023). Shchodo zabezpechennia staloho rozvytku mistsevoho samovriaduvannia: balans aspektiv [On ensuring sustainable development of local self-government: balance of aspects]. Scientific notes of the Lviv University of Business and Law. Economic series. Legal series, Iss. 37. Pp. 167–174. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8019729> [in Ukrainian].
10. ISO 26000:2010 Guidance on social responsibility. (2010). ISO. Retrieved from: <https://www.iso.org/standard/42546.html>
11. Pitiulych, M.M., Hotra, V.V., Chubar, O.H., & Poberezhnyk, H.V. (2023). Faktory pidvyshchennia finansovoi spromozhnosti ta rozvytku terytorialnykh hromad v umovakh suchasnykh vyklykiv [Factors of increasing financial capacity and development of territorial communities under modern challenges]. Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology, No. 8(2). Pp. 341–346. [in Ukrainian].
12. Dovzhenko, V.A., Pershko, L.O., & Sus, Yu.Yu. (2024). Planuvannia finansovykh resursiv terytorialnykh hromad v umovakh voïennoho stanu ta povoiennoho vidnovlennia Ukraïny [Planning financial resources of territorial communities under martial law and post-war recovery of Ukraine]. Problems of modern transformations. Series: law, public management and administration, No. 13. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2024-13-02-02> [in Ukrainian].
13. Koliada, T.A. (2024). Finansove zabezpechennia staloho rozvytku terytorialnykh hromad Ukraïny yak chynnyk realnoi detsentralizatsii povoiennoho vidnovlennia [Financial support of sustainable development of territorial communities of Ukraine as a factor of real decentralization of post-war recovery]. Business information, No. 7. Pp. 385–393. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-7-385-393> [in Ukrainian].
14. Kozhukhova, T.V. (2014). Stratehii finansuvannia staloho rozvytku [Strategies for financing sustainable development]. Mykolaiv National University named after V.O. Sukhomlynsky, Vol. 2. Pp. 218–221. Retrieved from: <http://global-national.in.ua/archive/2-2014/45.pdf> [in Ukrainian].
15. Blishchuk, K.M. (2024). Stalyi rozvytok terytorialnykh hromad v konteksti detsentralizatsiinykh zmin [Sustainable development of territorial communities in the context of decentralization changes]. Economic space, No. 190. Pp. 104–107. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/190-19> [in Ukrainian].

Дата надходження статті: 03.02.2026 р.

Дата прийняття статті до друку: 18.02.2026 р.

Дата публікації (оприлюднення) статті: 11.03.2026 р.

Стаття поширюється на умовах ліцензії Creative Commons Attribution License International CC-BY.